

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Wpływ mediów masowych

Organizatorzy

Sylwester Pilipczuk

Uniwersytet w Białymstoku

14 kwietnia 2016 r.

Czego potrzebują dzieci ?

- Dzieci chcą, by dorośli zauważali ich **potrzeby i dokonania**. Gdy dorastając, dzieci nie dostają tego, czego naprawdę potrzebują, znajdują sobie różnego typu substytuty. Mogą to być zakupy, komputer, Facebook, kariera, pieniądze czy władza. Szczęśliwi ludzie nie wpadają w uzależnienia.

Surfować czy czytać?

- Korzystanie z Internetu i nowych mediów – prowadzi do **większej powierzchowności**, która wyraża się nawet w dzisiejszym słownictwie (kiedyś się „*czytało*” dzisiaj się „*surfuje*”).
Należy pamiętać, że **intensywniejsza aktywacja uwagi oznacza głębszy poziom przetwarzania ale i większą efektywność uczenia się.**

Zdrowe relacje

- Kierowany przez **Roya Pea** (Uniwersytet w Stanfordzie) zespół naukowy zbadał w grupie trzech tysięcy czterystu sześćdziesięciu jeden dziewczynek w wieku od ośmiu do dwunastu lat wpływ Facebooka, największego portalu społecznościowego.
- Badania wykazały, że częste korzystanie, wpływa niekorzystnie na jakość relacji

„Przyjmowaniu przez dzieci wzorców agresywnego zachowania sprzyja sytuacja, w której ukazywana na ekranie agresja”:

- Przynosi satysfakcję i nagrodę lub nie jest ukarana
- Jest demonstrowana przez atrakcyjną osobę, z którą widz się utożsamia
- Jest dokonywana przez wiele osób
- Jest ukazana w sposób realistyczny
- Jest usprawiedliwiona „wyższymi” racjami
- Działa wiele bodźców skojarzonych z

Programy dla dzieci, zwłaszcza **kreskówki**, zawierają znacznie więcej przemocy niż programy dla dorosłych i ilość ta z roku na rok wzrasta!

Skutki zbyt długiego oglądania telewizji przez dzieci:

- Nadpobudliwość i trudności z koncentracją
- Brak umiejętności językowych
- Nieumiejętność myślenia i rozwiązywania problemów
- Zanik wyobraźni
- Lenistwo umysłowe
- Obniżenie wyników w nauce
- Niezadowolenie z własnego wyglądu
- Zanik wrażliwości
- Ograniczanie kontaktów z rówieśnikami

Techniki manipulacji

- Stosowanie słów nacechowanych emocjonalnie
- Wyrwanie wypowiedzi z kontekstu
- Komentarz poprzedzający, tekst lektora i pointa reportera
- Strategia doboru gości
- Sondy uliczne
- Tematy zastępcze
- Komunikaty na paskach informacyjnych

Statystyczny Polak (według „Fast food dla mózgu”, Piotr Nowakowski)

- 4 godziny dziennie przed telewizorem
- 2 miesiące w ciągu roku
- 12 lat czas poświęcony na TV

*„ Im ciekawsze **życie rodzinne**, tym
mniejszy wpływ mediów, gdyż będzie na
nie mało czasu.”*

*„Kto pozwala innym myśleć za siebie,
nigdy nie zostanie ekspertem”*

Manfred Spitzer

Stopień uzależnienia od Internetu

- Udział odpowiedzi na poniższe standardowe pytania (możliwe odpowiedzi: 0-nigdy, 1-rzadko, 2-czasami, 3-często, 4-bardzo często).
- Maksymalna liczba punktów wynosi 56, wynik powyżej 28 punktów jest wyraźną oznaką uzależnienia od Internetu.

*Test: Cyfrowa Demencja, **Manfred Spitzer***

Pytania pozwalające ocenić stopień uzależnienia od Internetu?

1. Jak często masz trudności z zakończeniem surfowania w sieci?
2. Jak często kontynuujesz surfowanie, mimo że właściwie chciałbyś już je zakończyć?
3. Jak często inne osoby (partner życiowy, dzieci, rodzice, przyjaciele) zwracają ci uwagę, żebyś rzadziej korzystał z Internetu?
4. Jak często wolisz spędzać czas w sieci zamiast z partnerem, dziećmi, rodzicami, przyjaciółmi?
5. Jak często sypiasz zbyt krótko z powodu surfowania?
6. Jak często myślisz o Internecie, nie będąc online?
7. Jak często cieszysz się już na kolejne wejście do sieci?
8. Jak często sam dochodzisz do wniosku, że powinieneś spędzać w Internecie mniej czasu?
9. Jak często próbowałeś bezskutecznie, ograniczyć czas spędzony na surfowaniu?
10. Jak często załatwiasz pośpieszenie sprawunki, by jak najszybciej znów wejść do sieci?
11. Jak często zaniedbujesz swoje obowiązki, bo o wiele chętniej przebywasz w sieci?
12. Jak często wchodzisz do Internetu, gdy czujesz się przygnębiony?
13. Jak często uciekasz do Internetu przed problemami i złym nastrojem?
14. Jak często odczuwasz niepokój, frustrację i podenerwowanie, gdy nie masz możliwości surfowania?

- Szkoła XXI wieku będzie wykorzystywać technologie informacyjne w procesie kształcenia na odległość. Ograniczenia takie, jak odległość czas i miejsce przestają mieć znaczenie, a uczestnikiem tego typu kształcenia będzie mógł być każdy, kto tylko zapragnie się uczyć i ma dostęp do Internetu.

Najlepszym treningiem dla mózgu jest...

Badania neurologiczne potwierdzają, że najlepszym treningiem dla mózgu jest ruch. Najczęstsza diagnoza stawiana przez neurobiologa i psychiatrę **Manfreda Spitzera**:

„Jeśli naprawdę zależy Pani/Panu na trenowaniu mózgu i zachowaniu sprawności umysłowej, to najlepiej wyłączyć telewizor czy komputer, potem zadzwonić do wnuka i wybrać się z nim na spacer do lasu. To rozwija poczucie wspólnoty i sprawia, że będziecie żyć dłużej i szczęśliwie”

Jak uczy się mózg?

„Jeśli miałbym wymienić jedną aktywność, do której człowiek nadaje się najlepiej tak jak albatros do latania czy gepard do biegania, to jest właśnie uczenie się. Nasze mózgi są jak niesamowicie efektywne odkurzacze, wciągają wszelkie otaczające nas informacje: nie potrafią inaczej, jak tylko odebrać wszystko, co wokół nas ważne i przetwarzać w najbardziej efektywny sposób [...] To, że jesteśmy stworzeni do uczenia się, udowadniają niemowlęta. One potrafią to chyba najlepiej, i jeszcze nie mieliśmy okazji, by je tego oduczyć”

Manfred Spitzer „**Jak uczy się mózg**”

Efektywność nauczania zależy od:

- 1) **Motywacji**
- 2) **Czasu poświęconego danemu zagadnieniu**
- 3) **Głębokości przetwarzania informacji**

Im więcej zmysłów jest zaangażowanych w procesie uczenia się, tym więcej struktur zostaje pobudzonych i zmuszonych do współpracy, czego efektem jest lepsze zapamiętywanie.

**„Od mierzenia nikt jeszcze nie urósł, ale wielu straciło motywację”
Marzena Żylińska**

Motywacja do nauki

Motywacja jest pochodną **ciekawości** i **zainteresowań uczniów**. Nauczyciele powinni pamiętać, że nie uwzględniają tego faktu, niszczą motywację uczniów.

Presja wywierana na dzieci często hamuje ich rozwój.

„Trawa nie rośnie szybciej, gdy się za nią ciągnie”
Gerald Hüther

Wielozadaniowość

Im częściej młodzież, surfuje po Internecie, tym więcej różnych mediów obsługuje jednocześnie (tzw. wielozadaniowość albo multitasking). Więcej czasu spędzonego z rówieśnikami, skutkuje mniejszą skłonnością do takich zachowań.

Wielozadaniowość zmniejsza wydajność i efektywność uczenie się.

Korzyści z zastosowanie komputerów i Internetu:

- Obiektywność i niezawodność projektowania i realizacji procesu
- Osiąganie efektów w krótszym czasie niż ma miejsce w tradycyjnych metodach
- Ciągłość monitorowania dużej liczby czynników decydujących o osiągnięciu celów
- Wykonywanie działań na odległość
- Tworzenie warunków do podnoszenia samooceny uczestnika procesu
- Samodzielne wykonywanie skomplikowanych czynności przy wykorzystaniu samouczków
- Możliwość samokształcenia w przypadku osób mających kłopoty z poruszaniem się

Bibliografia

- Bauer J.**, *Empatia – co potrafią neurony lustrzane*, Warszawa 2008
- Fortuna P.**, *Obrona przed wpływem telewizji*, Lublin 2007
- Gajlewicz M.**, *Techniki perswazyjne*, Warszawa 2009
- Kenrick T.D.**, *Sześć Poziomów wpływu społecznego*, Gliwice 2014
- Nowakowski P.T.**, *Fast food dla mózgu czyli Telewizja i okolice*, Tychy 2002.
- Placha K.**, *O lepszą jakość uczenia się*, Warszawa 2011
- Raifensehneider D.**, *Techniki trenowania umysłu*, Warszawa 2001
- Rogala G.**, *O skutecznym wywieraniu wpływu*, Warszawa 2007
- Rose C, Nichol M.J.**, *Ucz się szybciej*, Warszawa 2003
- Spitzer M.**, *Jak uczy się mózg*, Warszawa 2007
- Spitzer M.**, *Cyfrowa Demencja*, Słupsk 2015
- Vetulani J.**, *Mózg: fascynacje, problemy, tajemnice*, Kraków 2011
- Żylińska M.**, *Neurodydaktyka*, Toruń 2013